

29-й випуск щотижневого дайджесту про вплив виходу іноземних компаній на економіку РФ

Підготовлено командою KSE Institute та членами Ради Директорів KSE за підтримки Міжнародного фонду "Відродження"; 21-27.11.2022

На початку російського вторгнення в Україну KSE Institute запустив аналітичний проєкт, який отримав назву "Самосанкції" (або SelfSanctions), спрямований на збір даних про іноземні компанії, які працюють на російському ринку та обмежують або припиняють свою діяльність. Експертиза даних була проведена спільно з фахівцями/спеціалістами Мінекономіки, МЗС та Мінцифри. База даних KSE Institute частково наповнена з бази даних Єльської школи менеджменту та інших відкритих джерел. База даних містить багато різноманітної інформації, ми збираємо щоденну статистику щодо зміни статусу іноземних компаній, що працюють/працювали на російському ринку та обмежують чи припиняють свою діяльність. Також ми створили Telegram-бот https://t.me/exit_ru_bot для відстеження/моніторингу новин про пріоритетні іноземні компанії (охоплення 1, 2, 3 або 7 днів моніторингу) і проводимо регулярний аналіз зміни курсів акцій і капіталізації материнських груп компаній, які мають або мали бізнес в Росії. База KSE частково базується на даних з бази [Yale's School of Management](#), сайтів [epravda.com.ua](#), [squeezingputin.com](#), <https://bloody.energy/leave-russia.org> та інших відкритих джерел. Дані верифікуються KSE і компаніям призначається додатковий статус KSE. Дані щодо акцій взяті з Google і Yahoo Finance. Водночас база KSE є найбільш повною та вичерпною і містить на ~40% більше інформації, ніж більшість інших схожих за тематикою баз даних, оскільки вона також містить дані про кількість персоналу, доходи, капітал та інші фінансові показники, збирає останні оновлення та зміни у статусах, посилання на використані джерела, щоденні оновлення з telegram-бота тощо. KSE Institute радий повідомити, що [завершено процес об'єднання з проєктом leave-russia.org](#), розробленим командою волонтерів. Крім того, ми стали партнерами з [Rubargo](#). Rubargo — застосунок, який дозволяє перевірити, які бренди чи компанії продовжують працювати в Росії просто відсканувавши їх штрих-коди.

ЗНІМОК З БАЗИ ДАНИХ KSE на 27.11.2022

Кількість компаній, які **продовжують діяльність у Росії** (Статус KSE "залишаються"¹) – 1 191 (+2 за тиждень)
Кількість компаній, які **скоротили поточні операції та призупинили нові інвестиції** (статус KSE "вичікують") – 501 (0 за тиждень)
Кількість компаній, які **згорнули російські операції** (статус KSE "виходять") – 1 144 (0 за тиждень)
Кількість компаній, які **завершили вихід з РФ** (статус KSE "вийшли") – 136 (+1 за тиждень)

Станом на 27 листопада ми ідентифікували близько 2 972 компаній, організацій і їх брендів з 86 країн та 56 галузей і їхню позицію щодо роботи на ринку РФ, близько 40% з них публічні. Для ~1 300 публічних груп компаній ми також ідентифікували (за можливості) їхній операційний бізнес в РФ (наявність контрольної частки в юридичній особі) та оновили дані за 2021 рік, що дало змогу підрахувати вартість інвестованого в країні капіталу (близько \$137,7 млрд), локальну виручку (на загальну суму \$294,3 млрд), локальні активи (на загальну суму \$211,3 млрд), а також персонал (близько 1,277 млн осіб) і сплачені податки (близько \$24,4 млрд). 1 645 іноземних компаній вже скоротили, призупинили або припинили свою діяльність в Росії. Також, ми додали інформацію про 136 компаній, які завершили продаж свого бізнесу в Росії на базі зібраної з офіційних реєстрів інформації.

Як видно з таблиць нижче, станом на 27 листопада компанії, які вже повністю вийшли з РФ, мали щонайменше 282,0 тис чол персоналу, \$34,0 млрд річного доходу, \$14,0 млрд капіталу та \$30,8 млрд активів; компанії, які оголосили про повний вихід з Росії, мали 127,7 тис чол персоналу, \$33,0 млрд річного доходу, \$15,1 млрд капіталу та \$17,1 млрд активів; компанії, які призупинили свою діяльність на російському ринку, мали 263,0 тис чол персоналу, річний дохід у розмірі \$53,0 млрд, \$28,4 млрд капіталу і \$33,7 млрд активів.

KSE Institute
Кількість іноземних компаній, що працюють/працювали на території РФ

ТОП-10 країн і галузей за кількістю компаній з бази KSE

Країна штаб-квартири	Кількість компаній	Галузь	Кількість компаній
США	677	FMCG/споживчі товари	300
Німеччина	370	Фінанси та платежі	203
Великобританія	251	ІТ	178
Японія	161	Енергетика, нафта і газ	167
Франція	159	Промислове обладнання	161
Швейцарія	136	Автомобілебудування	151
Китай	104	Фарма, охорона здоров'я	149
Італія	103	Електроніка	148
Нідерланди	91	Їжа та напої	125
Фінляндія	87	Виробництво	111

¹ - KSE status "leave" або "виходять" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що повністю завершують роботу в Росії або компанії, що офіційно повідомили що вони тимчасово скорочують операції в РФ
- KSE status "wait" або "вичікують" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що вони скорочують лише частину бізнес операцій, продовжуючи роботу по іншим операціям або компанії, які повідомили що відкладають майбутні інвестиції/розробки/маркетинг, при цьому продовжують свою основну діяльність
- KSE status "stay" або "залишаються" - Компанії, що ігнорують вимоги до виходу/скорочення діяльності в Росії, також компанії, які офіційно заявили, що залишаються в Росії або новин по їх виходу не було знайдено
- KSE status "exited" або "вийшли" - Компанії, які продали свій бізнес/активи або свою частку бізнесу місцевому партнеру/розірвали стосунки та залишили ринок

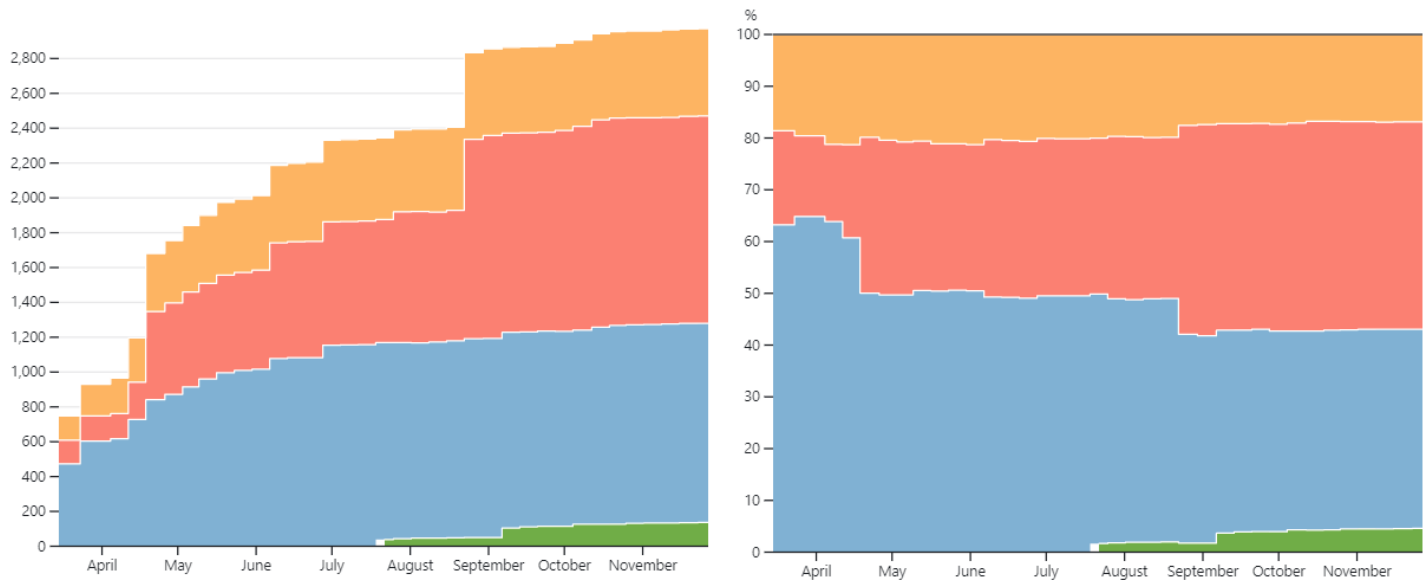
Наведена нижче таблиця базується на даних, доступних для ~1 300 ТОП публічних компаній, що працюють / працювали в РФ²:

KSE Institute	Статус, присвоєний KSE	Кількість персоналу	Дохід, млн дол	Капітал, млн дол	Активи, млн дол	Податки, млн дол
	вийшли	281 562	34 022	13 961	30 826	3 095
	виходять, в т.ч.:	390 694	86 016	43 505	50 781	3 658
	намір про повний вихід	127 722	33 005	15 073	17 124	1 270
	призупинення операцій	262 972	53 011	28 432	33 657	2 388
	вичікують	331 261	112 122	51 783	60 041	14 798
	залишаються	273 424	62 115	28 470	69 683	2 824
	Всього	1 276 941	294 275	137 719	211 331	24 375

Якщо з початку російського вторгнення в Україну відсоток компаній, які згортають операції в РФ, різко зростав до середини березня, то протягом останнього місяця співвідношення тих, хто йде чи залишається, практично не змінюється, хоча ми все ще бачимо періодичне зростання частки тих компаній, які залишаються на ринку РФ. Тим не менше, близько 38,5% компаній вже заявили про вихід з ринку РФ, але 40,1% все ще залишаються присутніми в країні, 16,9% вичікують і лише 4,6% здійснили повний вихід³.

У той же час, з т.з. на економіку Росії, вплив лише 136 компанії, які повністю вийшли з країни, складно не дооцінити, оскільки в них працювало майже 22,0% персоналу, занятого в іноземних компаніях, а компаніям належало близько 14,6% активів, 10,1% капіталу інвестованого іноземними компаніями в країну, лише в минулому році вони генерували виручки на 34,0 млрд дол або 11,6% від всієї виручки і сплатили 3,1 млрд дол податків або 12,7% від загальної суми податків, сплачених компаніями, які спостерігалися. Дані по 1 300 ТОП компаній представлені в таблиці вище.

■ exited ■ leave ■ stay ■ wait

Більше інфографіки і аналітики у спеціальному розділі за посиланням <https://leave-russia.org/uk/bi-analytics>

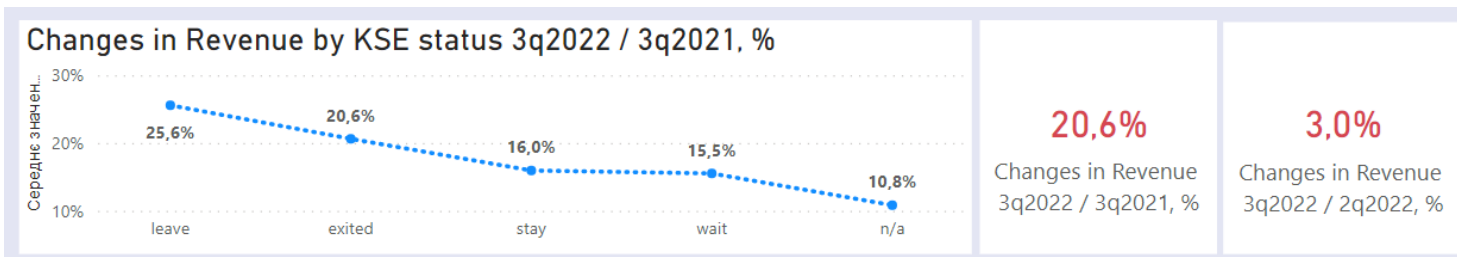
² Станом на 19/06/2022 ми оновили базу даних розширеною інформацією по ~+400 новим компаніям, а станом на 28/08/2022 ми оновили дані для ще 422 компаній даними по персоналу, доходу, капіталу та активам за 2021 рік. Також, ми почали додатково відстежувати, чи компанії просто заявляли чи дійсно здійснювали якісь дії щодо виходу з країни (наразі ми спостерігаємо дуже малу кількість таких компаній). Поки що ми знайшли інформацію лише про декілька компаній, які почали продавати свій бізнес в Росії. Навіть для більшості з них – це лише намір або вони тільки почали процес продажу. Все інше – переважно заяви чи якісь попередні кроки. Зібрана інформація вже доступна і систематизована у вигляді нового статусу KSE “вийшли”.

³ 24 липня 2022 року ми ввели новий статус «вийшли», який відображає дії компаній щодо завершення виходу з російського ринку. Статус ґрунтується на даних з ЄГРЮЛ Росії та додатковому аналізі, такому як оголошення компаній і публікації в ЗМІ про діяльність компанії. У той же час, діяльність компаній може бути складно відстежити, і їх можна пропустити в аналізі, особливо для компаній, які мало висвітлюються в ЗМІ. Закликаємо наших читачів повідомляти нам, якщо вони знайомі з діями компанії, які суперечать їхнім заявам про вихід, через [форму зворотного зв'язку](https://leave-russia.org/) на сайті <https://leave-russia.org/>.

ТИЖНЕВИЙ ФОКУС: Ще одна причина, чому не варто залишатися на ринку РФ

Станом на 24 листопада в нашій базі даних трохи більше 3 тис компаній та організацій, для кожної з яких ми визначили один із чотирьох статусів, в залежності від їх подальших планів працювати з Росією.

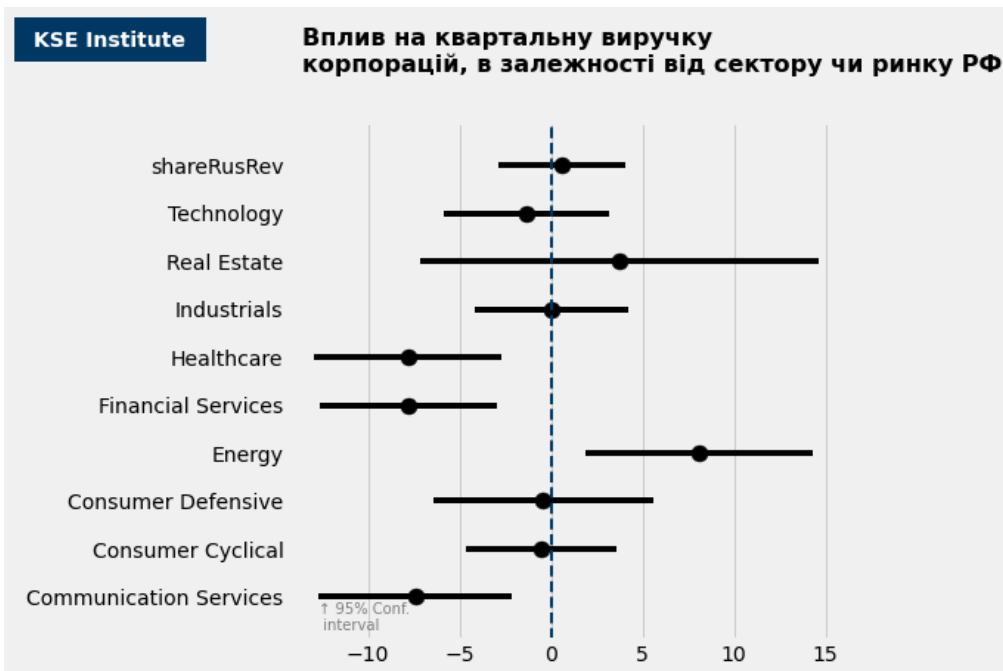
З них 1,3 тис - це публічні компанії. Для них ми додатково збираємо десятки фінансових та статистичних показників. З ними ви можете ознайомитись на сторінці <https://leave-russia.org/uk/bi-analytics>. Ось також спеціальний інтерактивний **дашборд з аналізом динаміки виручки материнських компаній**, яким ви можете ознайомитися за цим посиланням <https://leave-russia.org/revenue>. Серед іншого, ми вже маємо там інформацію про виручку в 3 кварталі 2022 році (у порівнянні з 3 кварталом 2021 року та 2 кварталом 2022 року) щодо майже 800 компаній. Отже, можна, наприклад, подивитися на зміни, які відбулись порівняно з аналогічним періодом 2021 року. Дивіться скріншот нижче:

На перший погляд - наочним є висновок, що більше зросла виручка у тих компаній, які прийняли рішення вийти або вже вийшли з Росії в порівнянні з тими, які залишаються або вичікують.

Чи можна довіряти цим результатам і про що вони взагалі можуть розповісти?

Перша швидка вправа, яку ми можемо зробити, поділити компанії не в залежності від статусу, а в залежності від простого факту - чи є в них бізнес в РФ і наскільки він суттєвий. Наприклад, що компанія має в РФ власну юридичну особу і доходи на цьому ринку становлять більше 2,5% в глобальній виручці. Компаній, які відповідають описаним умовам, близько півтори сотні.

Не буде дивним припустити, що це може мати вплив на фінансові показники глобальної корпорації?

Що ж, це не так.

Біглий аналіз, який ми провели, свідчить, що статистичну значимість мають відмінності сектору, в якому працює компанія. Найбільше впали сектор комунікацій та фінансів, тоді як компанії енергетичного сектору - найбільше збільшили свою виручку. Тож наслідок війни, яку Росія розв'язала з Україною, має очевидний вплив на західні корпорації через зростання цін на енергоносії. Але той факт чи працює компанія на ринку РФ чи ні, яке вона прийняла рішення (залишитися чи йти з цього ринку), як і частка бізнесу в

глобальній виручці, тощо - суттєвого статистично значення не мають.

Відсутність впливу на глобальні доходи будь-яких подій на ринку РФ має просте пояснення: цей ринок хоч і є динамічним (виручка компаній, які працюють на ньому зросла в 2021 році більш ніж на 20% порівняно із 2020 роком), але його частка в глобальній виручці - мінімальна. Медіанне значення - це близько 3% в глобальній виручці. Ще ще один переконливий аргумент, чому іноземним компаніям не варто чіплятися за цей ринок.

Що нового відбулось минулого тижня – ключові новини з щоденного моніторингу KSE (оновлення щотижня)⁴

21.11.2022

***HDFC Bank** (Індія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

***Canara Bank** (Індія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

Центральний банк Індії дозволив HDFC Bank Ltd і Canara Bank Ltd відкрити спеціальний «рахунок vostro» для торгівлі в рупіях з Росією.

<https://www.reuters.com/markets/asia/indias-hdfc-bank-canara-bank-get-cenbank-nod-rupee-trade-with-russia-report-2022-11-21/>

***Alcoa** (США, Метали та добувна промисловість) Статус за KSE - *виходять*

Alcoa лобіює в США та LME санкції проти російського алюмінію

<https://www.fastmarkets.com/insights/alcoa-lobbying-us-lme-to-sanction-russian-aluminium-company>

22.11.2022

***Huawei** (Китай, Електроніка) Статус за KSE - *вичікують*

Китайський телекомунікаційний гігант Huawei відокремлює свій корпоративний підрозділ у Росії та Білорусі від інших країн СНД

<https://www.marketscreener.com/quote/currency/US-DOLLAR-RUSSIAN-ROUBL-2370597/news/Huawei-separates-Russia-business-from-other-CIS-countries-source-42387335/>

24.11.2022

***Uniper SE** (Німеччина, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *вичікують*

Найбільша енергетична компанія Німеччини Uniper стикається з додатковими витратами на націоналізацію в розмірі близько 53 мільярдів доларів США (51 мільярд євро) після того, як Росія припинила постачання газу цій компанії, що бореться.

<https://oilprice.com/Latest-Energy-News/World-News/Unipers-Bailout-Costs-Jump-To-53-Billion-After-Russian-Gas-Supply-Cuts.html>

25.11.2022

***Nissan** (Японія, Автомобілебудування) Статус за KSE - *вийшли*

Nissan офіційно завершив продаж російської юридичної особи HAMI, Центральному науково-дослідному автомобілебудівному інституту.

<https://www.automotiveworld.com/news-releases/nissan-completes-sale-of-russian-operations/>

***BP (British Petroleum)** (Велика Британія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*

BP досі не продала свою частку в російському нафтовому гіганті «Роснефть», незважаючи на обіцянку вийти дев'ять місяців тому

<https://www.thisismoney.co.uk/money/markets/article-11466927/BP-sold-stake-Russian-oil-giant-Rosneft.html>

***Eutelsat** (Франція, Телекомунікації) Статус за KSE - *залишаються*

Eutelsat постраждав від вимог щодо зв'язків з Росією

<https://advanced-television.com/2022/11/25/eutelsat-hit-by-demands-over-russia-links/>

***VEON** (Нідерланди, Телекомунікації) Статус за KSE - *виходять*

VEON укладає угоду про продаж своїх російських операцій

<https://www.veon.com/media/media-releases/2022/veon-enters-into-agreement-to-sell-its-russian-operations/>

26.11.2022

***International Ice Hockey Federation** (Швейцарія, Спорт) Статус за KSE - *виходять*

IIHF дорікає Федерації хокею Росії за провєснну "пропаганду"

<https://www.reuters.com/lifestyle/sports/iihf-reprimands-russian-ice-hockey-federation-over-pro-war-propaganda-2022-11-25/>

Отримуйте більше деталей на щоденній основі

[Telegram bot KSE по моніторингу новин @exit_ru_bot](#)

[Твіттер проекту SelfSanctions](#)

[Сайт leave-russia.org](#)

[ВІ аналітика @ Leave-russia.org](#)

[Новини компаній @ Leave-russia.org](#)

[Твіттер сайту leave-russia.org](#)

[LinkedIn проекту leave-russia.org](#)

[YouTube проекту leave-russia.org](#)

[Підтримати проект через Patreon](#)

⁴ Нещодавно, на сайт проекту <https://leave-russia.org/> був доданий новий розділ "[Новини компаній](#)", слідкуйте за щоденними оновленнями прямо на сайті